

BALKAN

26. januar 2005.

str. 6

POGLED IZ HAGA

TRIBUNAL IZREAKO DRUGU PRESUDU ZA GENOCID

Prošle nedelje, Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju izrekao je drugu osuđujuću presudu za genocid za ubistvo preko 7.000 muškaraca bosanskih Muslimana u Srebrenici u julu 1995. Pretresno veće je proglasilo Vidoja Blagojevića, komandanta brigade u Vojsci Republike Srpske, krivim za saučesništvo u genocidu.

Blagojeviću se sudilo zajedno s Draganom Jokićem, oficijom VRS. Obojica su optuženi za zločine počinjene nad bosanskim Muslimanima posle pada srebreničke enklave u julu 1995.

Pošto su snage bosanskih Srba preuzele Srebrenicu, zaštićenu zonu UN-a, 20.000 do 30.000 bosanskih Muslimana pobeglo je u Potočare. Pretresno veće je utvrdilo da su tokom svog boravka tamo bili izloženi okrutnom i nečovečnom postupanju u "...atmosferi u kojoj su premlaćivanja, teško zlostavljanje i zastrašivanje bili ne samo tolerisani već po svemu sudeći podsticani...". Dok su žene, deca i starci bosanski Muslimani prisilno premešteni iz Potočara, "...više od 7.000 muškaraca bosanskih Muslimana je zarobljeno, zatočeno i prebačeno na mesta pogubljenja u opštinama Bratunac i Zvornik, gde su ubijeni".

Pretresno veće je naglasilo da iako zločini počinjeni u Srebrenici i oko nje u julu 1995. čine osnovu ovog predmeta, i da ono što se tamo dogodilo jeste genocid, na ovom suđenju je zapravo reč o ovoj dvojici ljudi i individualnoj krivičnoj odgovornosti kojom se terete. Tokom predmetnog perioda, Blagojević je bio komandant Bratunačke brigade VRS, s činom pukovnika. Iako je prihvatilo da je postojala posebna komandna linija koja je funkcionisala u isto vreme, Veće je konstatovalo da su pukovnik Blagojević ili pripadnici njegove brigade počinili radnje kojima je pružena praktična pomoć u ovom masovnom ubistvu. U presudi se opisuju mnogi primeri takvih dela, kao što je situacija kada su pripadnici Bratunačke brigade bili pratnja konvoju od oko 30 autobusa punih muškaraca bosanskih Muslimana, kojima su stavljeni povezi na oči i koji su prebacivani do obližnjih polja gde je, kako se u presudi navodi, "grupa za grupom nemoćnih, prestrašenih muškaraca bosanskih Muslimana bila pogubljena".

Kada je Blagojevića proglasilo krivim za saučesništvo u genocidu, Pretresno veće je utvrdilo da iako on možda nije bio jedan od glavnih učesnika, njegov doprinos i doprinos pripadnika njegove brigade značajno je uticao na počinjenje tog zločina.

Što se tiče drugooptuženog Dragana Jokića, u presudi se navodi da je u julu 1995. bio načelnik inženjerije Zvorničke brigade VRS, s činom majora, te da je od jutra 14. jula do jutra 15. jula bio dežurni oficir Zvorničke brigade. Optužen je da je pomagao operaciju da se pokopaju hiljade pogubljenih žrtava bosanskih Muslimana. Pretresno veće se uverilo van svake razumne sumnje da je Jokić znao da su sredstva, oprema i ljudstvo koje je on

poslao upotrebljeni isključivo u svrhu iskopavanja masovnih grobnica. Pretresno veće je takođe zaključilo da je Jokić znao da su glavni počiniooci ovog zločina ubijali žrtve jer su bili bosanski Muslimani. Za zločine koje je počinio, Blagojević je osuđen na 18 godina zatvora, dok je Jokić osuđen na devet godina.

Masakr počinjen u Srebrenici u julu 1995. najveći je pojedinačni masakr počinjen tokom ratova u bivšoj Jugoslaviji (i najveći u Evropi nakon Drugog svetskog rata). Iz tog razloga, Tribunal je uložio značajne napore da otkrije i osudi počinioocima. MKSJ je izdao 14 optužnica protiv pojedinaca optuženih za masakr, više nego za ijedan drugi zločin. Suđenja u nekoliko predmeta koji se odnose na zločine počinjene u Srebrenici već su se završila pred MKSJ. Trojica optuženih – Dražen Erdemović, Dragan Obrenović i Momir Nikolić - priznali su krivicu i do u detalje opisala tu stravičnu operaciju. Međutim, šestorica optuženih koji se terete za najveću odgovornost za te zločine i dalje su na slobodi – Ratko Mladić, Radovan Karadžić, Drago Nikolić, Ljubomir Borovčanin, Vujadin Popović i Vinko Pandurević. Oni moraju biti prebačeni na Tribunal što je pre moguće.

Zahvaljujući pionirskom radu MKSJ-a, u svetu danas nema sumnje da su se strašni događaji u Srebrenici i oko nje 1995. zaista desili. Prilikom izricanja kazne u predmetu protiv Blagojevića i Jokića sudije su kazale da su zločini u Srebrenici "...počinjeni s takvim stepenom surovosti i izopačenosti kakav prethodno nije viđen tokom sukoba u bivšoj Jugoslaviji."

Iako je Tribunal uložio značajna sredstva u utvrđivanje odgovornosti organizatora i počinilaca masakra u Srebrenici, on, u skladu s prirodom svog mandata, nikada neće moći procesuirati sve one koji su odgovorni za ovaj stravičan zločin. Stoga je veoma važno da domaća pravosuđa u zemljama bivše Jugoslavije nastave rad Tribunala kako bi se što je više moguće počinilaca izvelo pred lice pravde. Samo ovakvim zajedničkim naporima, u kojima će Tribunal nastaviti da pruža pomoć domaćim vlastima, može se obezbediti potpuna satisfakcija za žrtve.

Outreach Programme
outreach@icty.org